

Allt er gott sem endar vel

Gunnar Baldvinsson

Erindi á ráðstefnu um framtíð lífeyrismála á
Íslandi í maí 2012

ALMENNI
LÍFEYRISJÓÐURINN

- Lífeyrismál eru hluti af fjármálum einstaklinga
 - Ekki bara almannatryggingar og lífeyrissjóðir
 - Ekki bara mál þeirra sem eru hættir að vinna
- Allir hafa verk að vinna
 - Aðilar vinnumarkaðarins
 - Ríkissjóður
 - Einstaklingar

Um hvað eru lífeyrismál?

Uppvaxtarárin

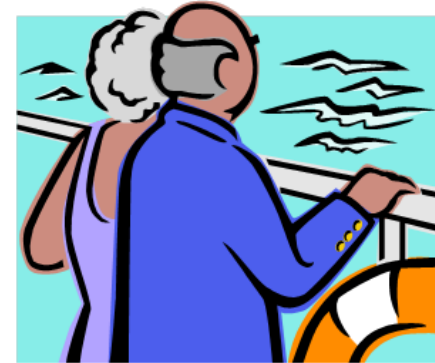
Foreldrar og aðrir
aðstandendur sjá
um framfærslu

Starfsævin

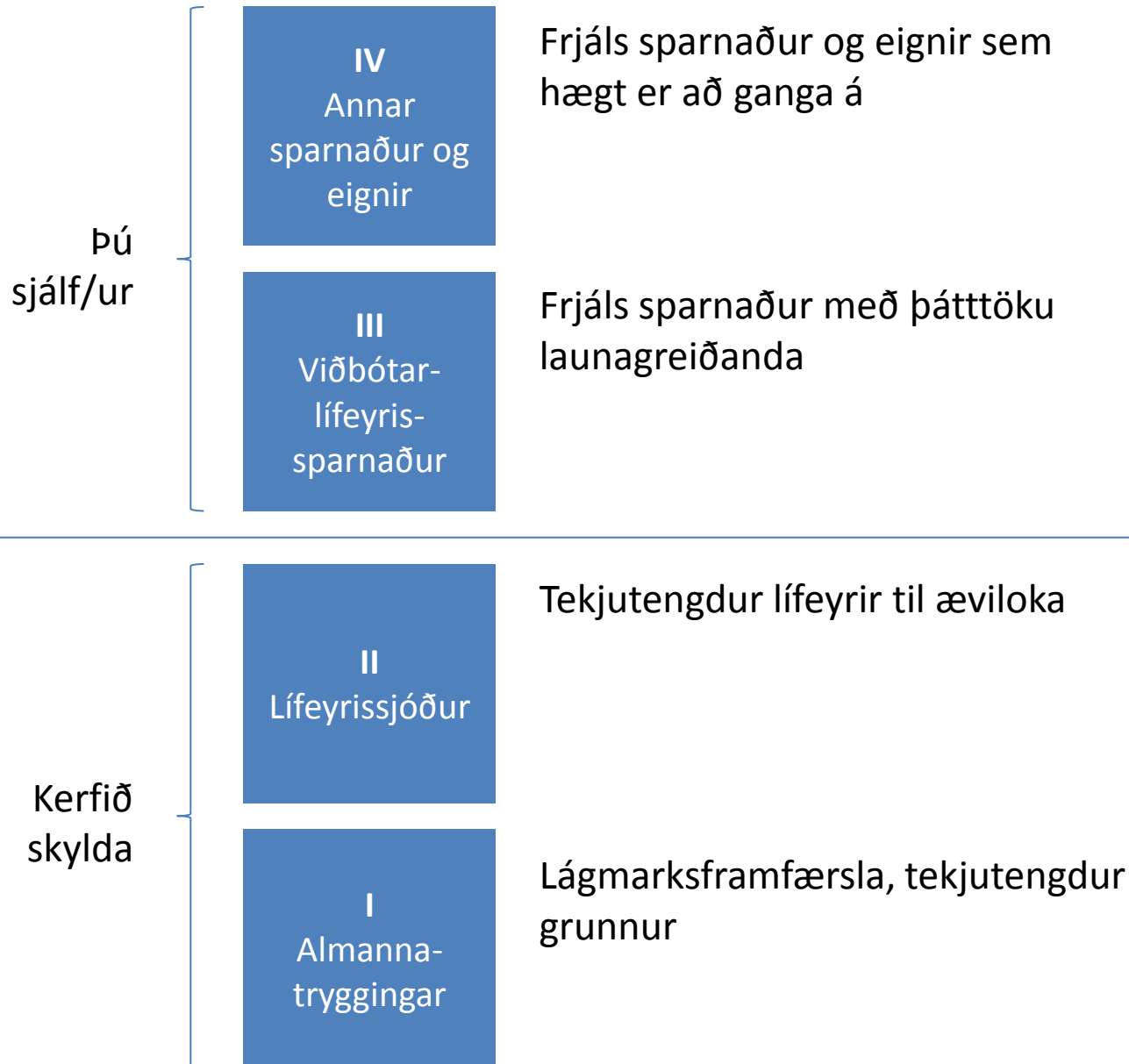
Fólk framleytir sér
með launatekjum

Eftirlaunaárin

Lífeyrisgreiðslur og
sparnaður. Afkoman
ræðst af fyrirhyggju á
starfsævinni

Hvaðan koma eftirlaunin?

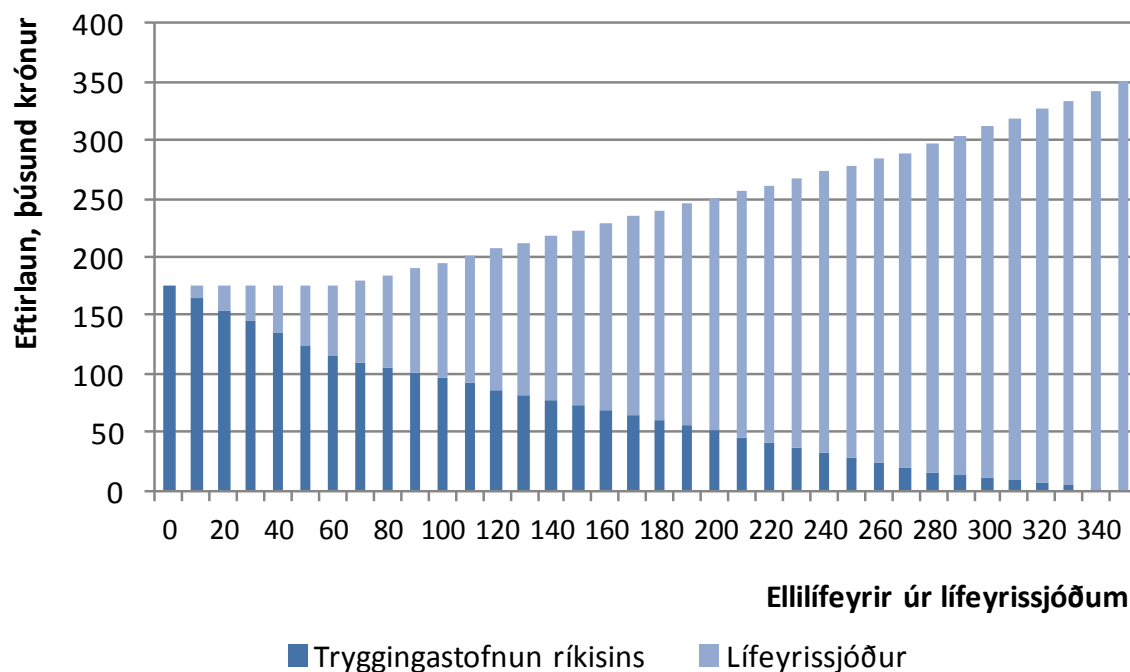

Allt er gott sem endar vel

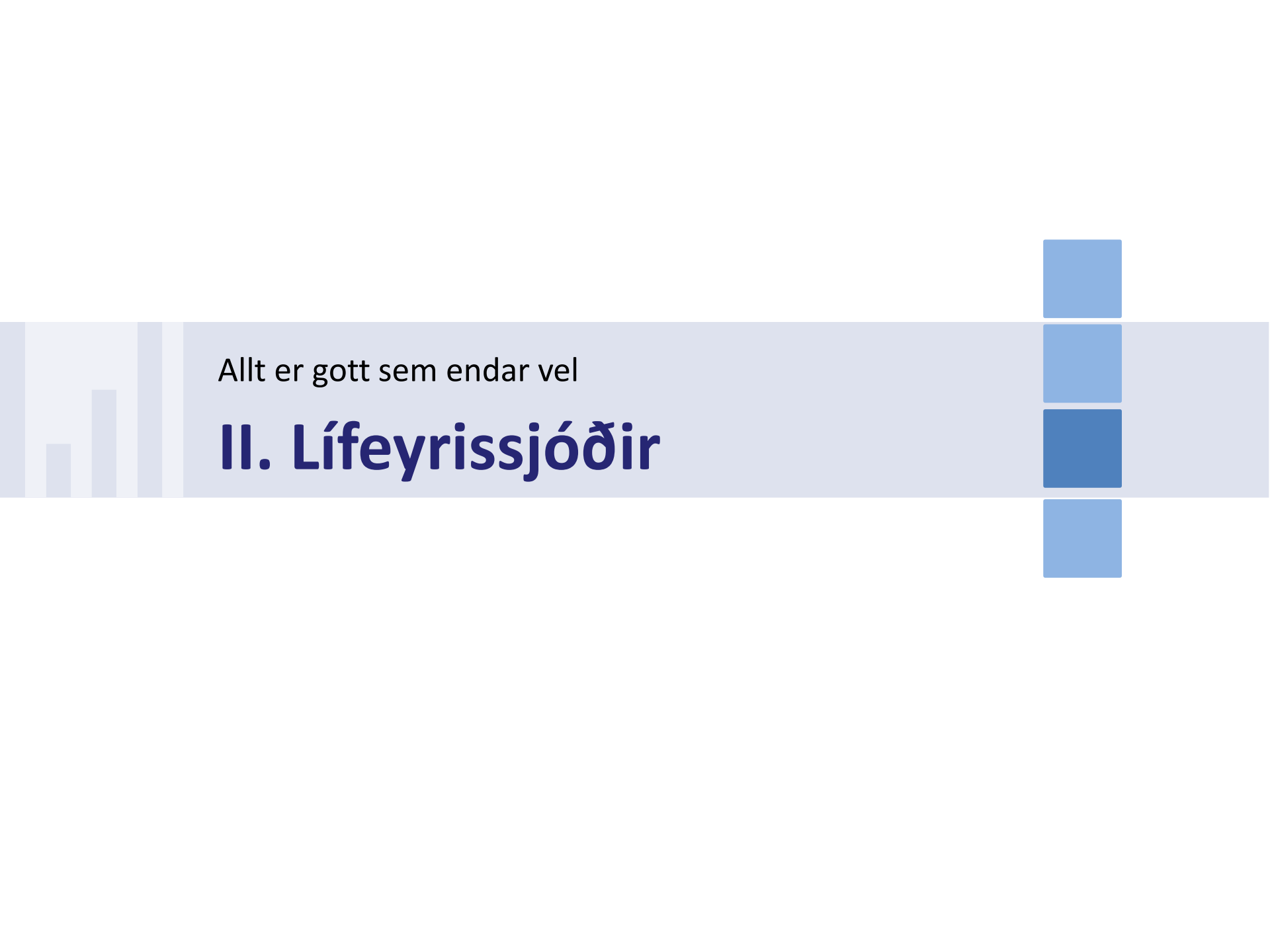
I. Almennatryggingar

TR tryggir lágmarks-
tekjur (einstaklingur
203 þús.kr., annað
hjóna 175 þús.kr.)

Greiðslur falla niður
þegar greiðslur úr
lífeyrissjóðum ná 350
þúsund krónum

Allt er gott sem endar vel

II. Lífeyrissjóðir

Tekjutengdur lífeyrir

- Réttindi ráðast af greiðslum á starfsævinni
- Í almenna kerfinu ráðast réttindi einnig af afkomu sjóða

76% / 90% af meðallaunum,
54% / 64% af lokalaunum

Opinbera kerfið, 15,5% af launum. Ríkið ábyrgist lífeyri

47% / 56% af meðallaunum,
33% / 40% af lokalaunum

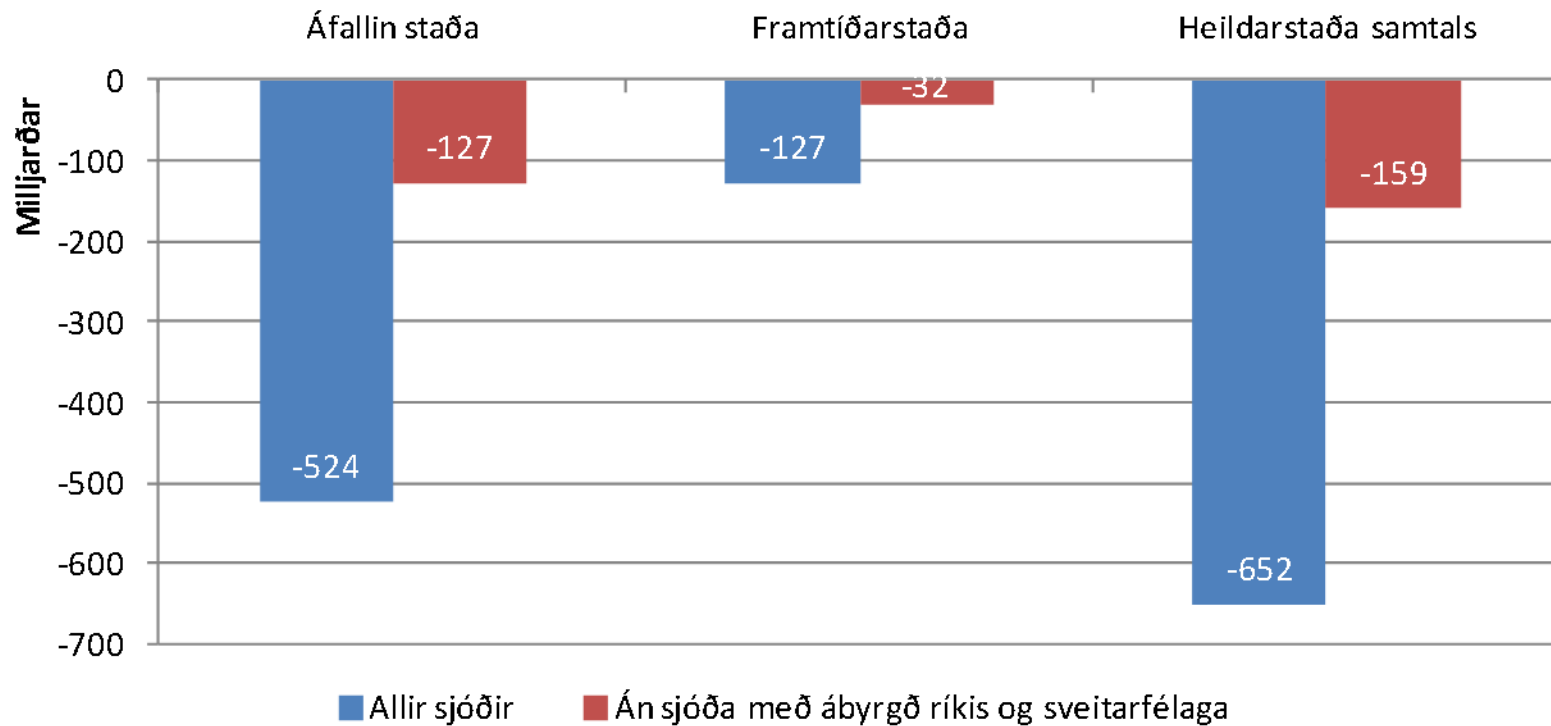
Almenna kerfið, 12% af launum. Eignir greiða lífeyri

Byrjar að vinna

Eftirlaunaaldur 65 / 67 ára

Mikill halli á sjóðum með ábyrgð

Tryggingafræðileg staða lífeyrissjóða í árslok 2010

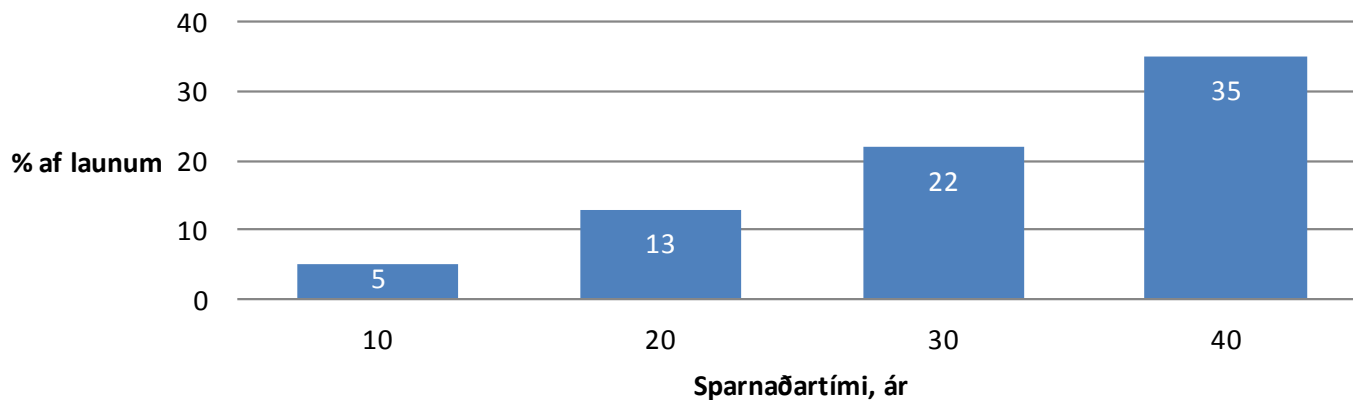
Heimild: Fjármálaeftirlitið

Allt er gott sem endar vel

III. Viðbótarlífeyrissparnaður

- Hagkvæmasti sparnaðurinn
 - Mótframlag launagreiðanda bætist við framlag launþega
 - Enginn fjármagnstekjuskattur
- Tekjuskattur greiðist eftir á
- Hefur ekki áhrif á tekjur frá TR

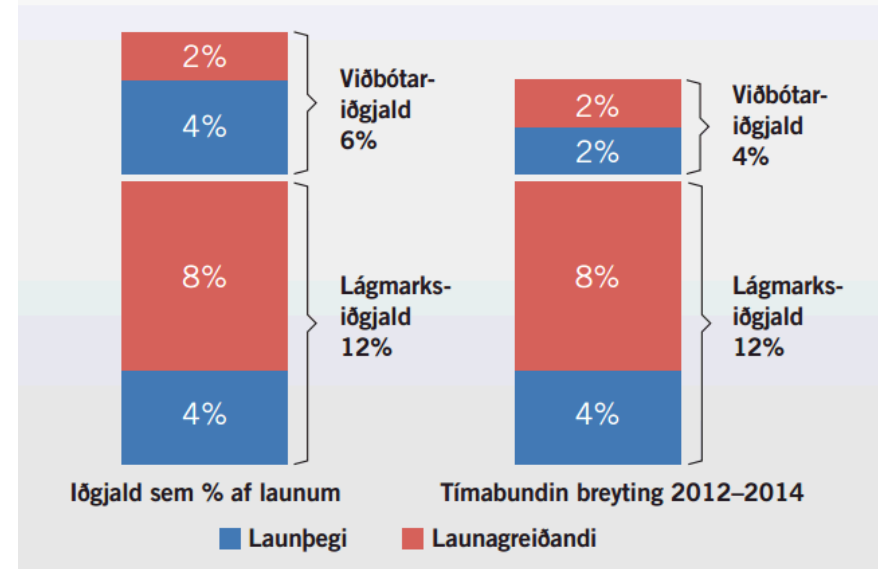

Getur bætt við 5%-25% af launum í 10 ár m.v. mism. sparnaðartíma

Reiknað er 4% af launum í sparnað og 3% vöxtum

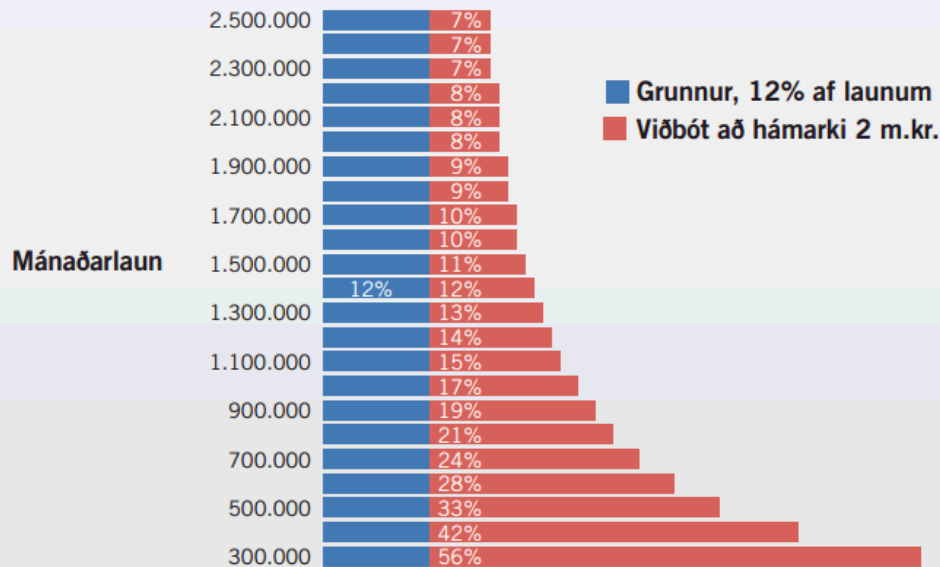
- Heimildir launþega lækkaðar úr 4% í 2% 2012 til 2014
- Launþegar geta greitt 6% af launum óskattlögð í lífeyrissjóð og viðbótarlífeyrissparnað
 - Skipting lágmarksiðgjalds er samningsatriði
 - Ef launagreiðandi greiðir allt lágmarksiðgjaldið þá getur launþegi greitt 6% í viðbótarlífeyrissparnað

Iðgjald í lífeyrissjóð og til viðbótarlífeyrissparnaðar

Launagreiðandi getur greitt meira

Iðgjald launagreiðenda frá 19% af launum

Iðgjald launagreiðanda í lífeyrissjóð og til viðbótarlífeyrissparnaðar telst ekki til tekna hjá launþegum ef iðgjaldið er samtals innan við 12% af launum plús tvær milljónir króna á ári fyrir hvern launþega.

Myndin sýnir frádráttarbært iðgjald fyrir mánaðarlaun á bilinu 300.000 til 2.500.000 kr. Sjá má að launagreiðendur geta greitt mótframlag á bilinu 19–68% af launum án þess að það teljist til tekna hjá launþegum.

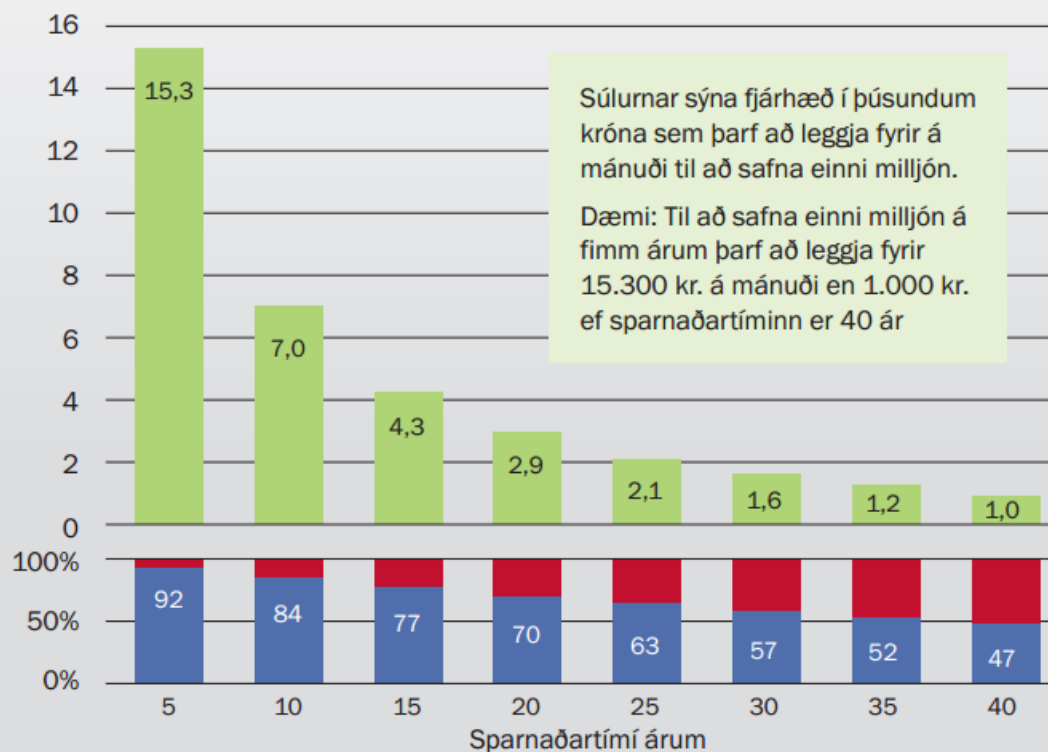
Allt er gott sem endar vel

IV. Annar sparnaður og eignir

- Byggðu upp eigin eftirlaunasparnað
 - „Borgaðu sjálfum þér fyrst”
 - Reglulegur sparnaður er besta leiðin til að eignast eignir
 - Mikilvægt að gera ráð fyrir að ganga á eignir
- Vertu skuldlaus á eftirlaunum
 - Hluti af eftirlaunasparnaði er að greiða niður lán

Því fyrr, því betra

Hvað þarf að spara mikið á mánuði til að safna 1 milljón?

Efri myndin sýnir hver mánaðarlegur sparnaður þarf að vera til að safna einni milljón á mismunandi löngum tíma.

Neðri myndin sýnir hvernig eignin í lok sparnaðartíma skiptist í höfuðstól og vexti.

Því lengri sem sparnaðartíminn er því minna þarf að leggja fyrir og því hærri verða vextirnir.

Reiknað er með föstum 3,5% vöxtum allan sparnaðartímann.

■ Mánaðarlegur sparnaður í þúsundum króna

■ Vextir

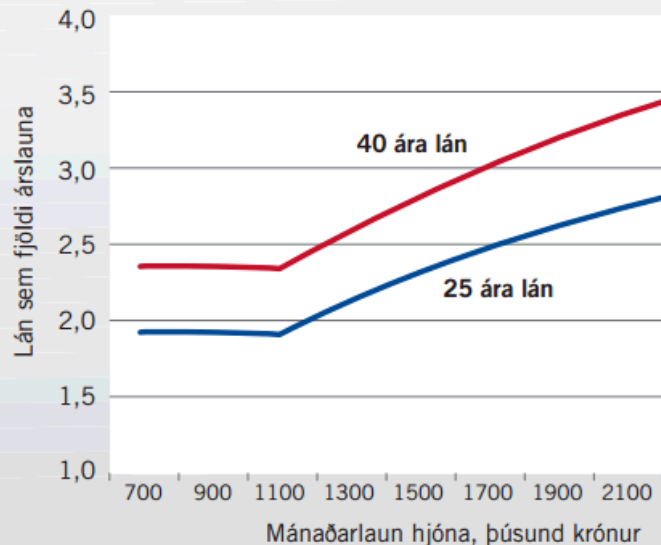
■ Höfuðstóll

Hófleg lántaka getur aukið lífsgæði

Stefndu að því að vera skuldlaus þegar þú hættir að vinna

Reiknaðu hámarkslán út frá tekjum og gjöldum. Ágætt viðmiðun er að miða við að lán til 25 ára verði ekki hærra en 1,5 til 2,5 árslaun og 40 ára lán 2 til 3 árslaun

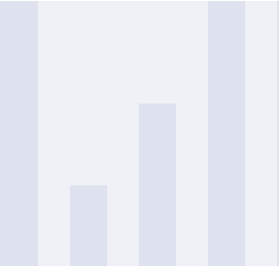
Skuldþol eykst með launum

Myndin sýnir útreiknað hámarksskuldsetningu miðað við mismunandi mánaðarlaun hjóna. Á myndinni er hámarkslán sýnt sem fjöldi árslauna.

Svigrúm til lántöku hækkar með auknum launum svo lengi sem neysla eykst ekki í takt við hærri laun. Hér er reiknað með að helmingur launahækkunar fari í aukna neyslu.

Þrátt fyrir að útreiknað skuldþol aukist með hærri launum ættu einstaklingar að forðast að taka lán yfir 2–3 árslaunum.

Allt er gott sem endar vel

Framtíð lífeyrismála á Íslandi

- Aðilar vinnumarkaðarins / Bakland almenna kerfisins
 - Bregðast við lægra vaxtaumhverfi og lengingu meðalævilengdar
 - Þarf að hækka iðgjöld? Þarf að hækka eftirlaunaaldur?
- Ríkissjóður
 - Stöðva hallarekstur og byggja upp sjálfbært lífeyriskerfi
 - Draga úr víxlverkun TR og lífeyrissjóða
- Einstaklingar
 - Breytt viðhorf
 - Lífeyrismál eru hluti af fjármálum alla ævi
 - Hver er sinnar gæfu smiður

Smíðaðu þína eigin gæfu

